

Budget 2025

Nämnden för funktionsstöd

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Prioriterade områden	6
3	Mål	9
4	Uppdrag	10
4.1	Inledning	10
4.2	Uppdrag från kommunfullmäktige	10
4.3	Uppdrag från nämnden	12
5	Ekonomiska förutsättningar	14
6	Resursfördelning	18

1 Inledning

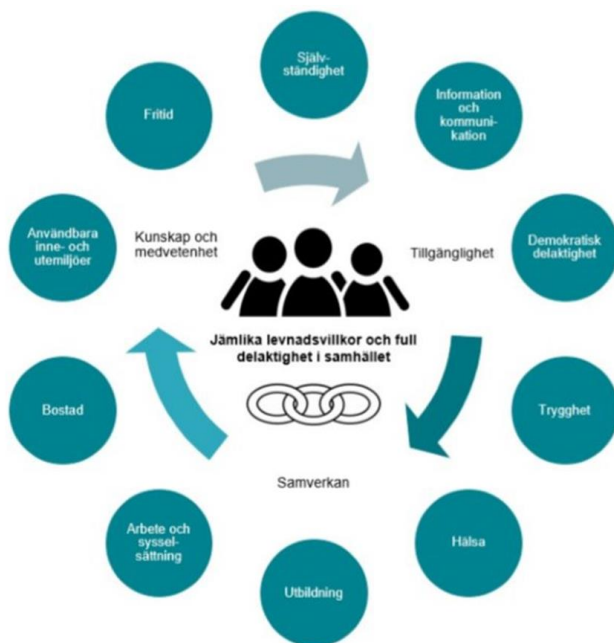
I detta avsnitt lyfts dokument som bredvid kommunfullmäktiges budget 2025, reglemente för nämnden och lagstiftning är av stor vikt för nämnden för funktionsstöd.

Göteborgs Stads budget som kommunfullmäktige beslutat om är det övergripande styrdokumentet för stadens utveckling. Nämndens budget utgår från Göteborgs Stads budget och nämndens genomförandeplan. All verksamhet inom nämndens ansvarsområde ska utföras som tidigare. Lagar och ekonomiska ramar är prioriterade framför andra styrande dokument.

Nämnden har ansvar för att bidra till de mål som riktats till nämnden och genomföra uppdragen från kommunfullmäktige. Nämnden har i november 2024 fastställt genomförandeplan för 2025 vilket beskriver hur förvaltningen ska arbeta för att bidra till måloppfyllelse. I genomförandeplanen finns även inriktningar specifika för nämnden som kompletterar och förtydligar de beslutade inriktningarna i Göteborgs Stads budget. Nämnden har även tilldelat förvaltningen uppdrag i genomförandeplanen. Uppdragen och inriktningarna från Göteborgs Stads budget är överordnade de nämnds specifika.

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2020–2026 är tydligt kopplat till nämndens mål och uppdrag och reglemente. Programmet har koppling till FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och konvention om barnets rättigheter. Utifrån ett nationellt perspektiv har programmet koppling till det funktionshinderpolitiska målet. Programmet innehåller rättighetsområden (se bild nedan) som påverkar varandra.

Nämnden pekas ut som särskilt ansvarig, tillsammans med andra nämnder och styrelser, för rättighetsområdena:

- Rätten till självständigt liv
- Rätten till bästa möjliga hälsa

- Rätten till utbildning
- Rätten till arbete och sysselsättning
- Rätten till fungerande bostad
- Rätten till meningsfull fritid.

Programmet är en tvärsektoriell angelägenhet och målen kan inte lösas av enskilda nämnder och styrelser utan kräver samverkan. Kunskap om varandras ansvar och skyldigheter underlättar samverkan. Rättighetsområden och mål behöver ses i relation till varandra för att få synergier och resultat för att komma närmare och nå målen.

Nämndens plan för kompetensförsörjning

Nämnden för funktionsstöd har utmaningar vad gäller kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Syftet med nämnden för funktionsstöds plan för kompetensförsörjning är att skapa förutsättningar för att möta nämndens utmaningar inom kompetensförsörjning. Planens strategier förväntas bidra till att ledning och styrning av kompetensförsörjningsarbetet stärks inom nämndens verksamheter. Strategierna kräver insatser både på kort sikt för att omhänderta utmaningar direkt och på lång sikt för att skapa stabilitet och möta de utmaningar som finns kring demografi och behov hos kommande målgrupper.

1. Stärka arbetsgivarvarumärket
2. Kvalitativt rekryteringsarbete
3. Möta verksamheternas behov av kompetens
4. Digitalisering och välfärdsteknik
5. Hållbart arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas
6. Hållbar bemanning
7. Förutsättningar för chefer att leda och utveckla verksamheten
8. Ledning och styrning av arbetet med kompetensförsörjning
9. Ta tillvara och medverka i kunskapsutveckling

Nämndens plan för kompetensförsörjning är under revidering vilket innebär att strategierna kan komma att ändras efter beslut om budgethandlingen i nämnden.

Förvaltningens miljömål

Förvaltningen har fastställt miljömål som tillsammans med miljöledningssystemet kommer att börja gälla 2025.

- Arbeta för ökad resurshushållning och återvinning
- Minska användningen av skadliga kemikalier
- Höja miljökompetensen

Styrningen i förvaltningen utgår från delarna ovan och riktningen presenteras enligt nedan.

Riktning 2025

Hållbar stad – öppen för världen

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2020-2026

Strategier i nämndens plan för kompetensförsörjning - ska revideras

1. Stärka arbetsgivarvarumärket
2. Kvalitativt rekryteringsarbete
3. Möta verksamheternas behov av kompetens
4. Digitalisering och välfärdsteknik
5. Hållbar arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas
6. Hållbar bemanning
7. Förutsättningar för chefer att leda och utveckla verksamheten
8. Ledning och styrning av arbetet med kompetensförsörjning
9. Ta tillvara och medverka i kunskapsutveckling

Förvaltningens miljömål

Arbeta för ökad
resurshushållning och
återvinning

Minska användningen av skadliga kemikalier

Höja miljökompetensen

2 Prioriterade områden

Avsnittet nedan innehåller områden som förvaltningen och nämnden haft dialog kring under hösten som får påverkan på budgettilldelningen samt information om områden som förvaltningsledningen kommer prioritera och följa särskilt.

Förvaltningen har under 2022 genomfört arbete med kategoristyrning vilket resulterat i strategi för behovsförsörjning av nämndens verksamheter. Det handlar om att tillgodose de behov som finns inom nämndens ansvarsområde genom att ha effektiva lösningar och skapa goda förutsättningar för att möta aktuella och framtida behov. Kategoriplanen har följts upp löpande och reviderats under 2023 och 2024.

Arbetet med budget 2025 handlar om att skapa förutsättningar i verksamheterna för att utföra uppdragen inom ramen för lagstiftningen. Budgetförutsättningarna behöver därför säkra upp tillräckligt god kvalitet, bra arbetsmiljö och budget i balans.

I budget 2025 föreslår förvaltningen följande satsningar som innebär resurstilldelning:

Stärka insatser till barn och unga samt deras familjer

Barns behov ska alltid beaktas och barnrättsperspektivet behöver vara en utgångspunkt i arbetet med barn. Barn med funktionsnedsättning och omfattande behov ställer stora krav på kompetens och samtidigt ska barnen och deras familjer kunna leva som andra. Med ett tydligt barnrättsperspektiv är målsättningen att insatser för målgruppen i större utsträckning stödjer barn och unga samt deras familjer och att insatserna blir mer effektiva och långsiktiga.

Insatser ska utvecklas för att möta behov genom att arbeta tidigt och förebyggande och utveckla alternativa vägar i samverkan med andra nämnder i staden för att minska behov av BmSS barn för barn. Detta ligger i linje med ny socialtjänstlag. Det handlar om att förstärka befintliga insatser och uppdrag genom att utveckla en väg in för snabbare verkställighet samt evidensbaserat arbete för att öka delaktighet.

Nämnden behöver utveckla nya arbetssätt och möjligheten till större flexibilitet i verkställighet vid korttidsvistelse utifrån efterfrågan men även förutsättningar för att utveckla insatser utifrån socialtjänstlagen och biståndslösa insatser. Familjer ska erbjudas praktiskt stöd i och utanför hemmet samt arenor för anhörigstöd, lotsar och koordinatörer. Nämndens arbete har som målsättning att när ett barn behöver en insats ska insatsen stödja möjligheten för barnet att bo med sin familj i största möjliga utsträckning. Alla insatser ska tydligt ta hänsyn till barnets bästa.

Förvaltningen föreslår ökad resurstilldelning till bostad med särskild service för barn och unga. Det handlar om att skapa förutsättningar för att arbeta med kvalitet, kompetensutveckling och arbetsmiljö. Förvaltningen kommer även öka antal enhetschefer inom verksamhetsområdet för att möjliggöra ett mer nära ledarskap.

Gränssnittsärenden

Arbetet kring gränssnittsområdena hemlöshet och samsjuklighet, borttagen 65-årsgräns och barn och unga pågår i samverkan med övriga fem socialnämnder. Det är ett arbete som redan i inledningen av förvaltningen under 2021 beskrevs som ett område där förvaltningen för funktionsstöd kommer ta över ärenden utifrån kompetensområdet och målgruppsdefinition i reglemente. Gränssnittsärenden handlar om cirka tio procent av alla ärenden där det finns mångfasetterad

problematik och inte är självklart vart ärenden hör hemma. Utifrån målgruppsdefinitionen i reglemente har ärenden flyttats från socialnämnderna till förvaltningen för funktionsstöd och det arbete kommer att fortsätta 2025.

Förvaltningen föreslår en prioritering i budget för ärenden där ansvar mellan nämnderna ännu inte är klara.

Chefers och medarbetares organisatoriska förutsättningar

Chefers och medarbetares organisatoriska förutsättningar handlar såväl om arbetsvillkor som kompetens och arbetsmiljö. Förvaltningen har arbetat med metoden Chefoskopet för chefer och upprättat handlingsplan för chefers organisatoriska förutsättningar. Flera åtgärder har genomförts och förvaltningen behöver utforska vilka ytterligare steg som behövs. Nämnden har fått resurser för att arbeta med arbetstidsinnovationer. Ett arbete har påbörjat gällande arbetstidsinnovationer inom myndighet och bostad med särskild service för barn och unga. I dygnet runt-verksamheter innebär arbetstidsinnovationer med stor sannolikhet också en utökad bemanning.

För att möjliggöra ett mer nära ledarskap kommer förvaltningen förtäta med tio enhetschefer inom bostad med särskild service vuxen samt barn och unga. Förvaltningen föreslår i budget 2025 en utökning inom avdelning HR för att förbättra stödet till chefer.

Förvaltningen kommer i förändrad organisation att samordna kompetensutveckling, driva frågor tillsammans med arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen och kunskapsutveckling i befintliga verksamheter samlat så att det gör mer skillnad. Detta förväntas också möta evidensbaserad praktik som är en viktig del i ny socialtjänstlag. Frågorna organiseras samlat och nära förvaltningsledningen för att underlätta styrning och ledning i frågorna.

Prioriterade områden för förvaltningen 2025

Förvaltningsledningen har tagit fram tre områden som kommer arbetas med och följas upp särskilt under 2025. Områdena presenteras nedan.

Chefers organisatoriska förutsättningar

I Göteborg Stad definieras chefers organisatoriska förutsättningar som de strukturer, krav och resurser som omger cheferna i deras arbete. Arbetet med chefers organisatoriska förutsättningar behöver värderas i relation till uppdraget om att minska administration.

Inom ramen för chefers organisatoriska förutsättningar behöver förvaltningen arbeta med:

- Chefsuppdraget omfattning – samsyn kring hur vi organiserat oss, mål och resurser. Arbetet med ledarfilosofin, som beskriver hur ledarskapet ska synas i förvaltningen utifrån stadens fyra förhållningssätt, ska innebära igenkänning och att samtliga chefer agerar enligt den.
- Tillgång till stöd – från kollegor, chef och stödfunktioner. Förvaltningen behöver följa att chefer upplever mer och bättre stöd från stödfunktionerna utifrån satsning inom avdelning HR och de centrala stödfunktionernas arbete med att tydliggöra sina processer.
- Arenor för dialog och kommunikationsvägar – tillgång till kollegor, chef, beslutsfattare. Förvaltningen behöver tillse att ledning och styrning samt kommunikation når hela vägen ut i förvaltningen och hela vägen in till högsta ledningen. Varje chefsled behöver säkerställa att relevant information tas med till och från ledningsgruppen. Avdelningschefer och verksamhetschefer behöver besöka linjen kontinuerligt för att fånga frågor.

Förvaltningen behöver följa förtroende för högsta ledning i chefs- och medarbetarenkäten vars resultat sjunkit för frågor kring om förvaltningsledning fångar upp medarbetarnas synpunkter och idéer och ger återkoppling.

- Antal medarbetare per chef – möjlighet till nära ledarskap. Förvaltningen kommer förtäta med enhetschefer inom bostad med särskild service för vuxna samt barn och unga.

Minskad sjukfrånvaro

Förvaltningen har hög sjukfrånvaro jämfört med övriga staden och motsvarande sektorer. Att minska sjukfrånvaron är viktigt för arbetsmiljö och kontinuitet för dem förvaltningen är till för. En del i att arbeta med arbetsmiljön är att skapa bra förutsättningar för medarbetarna att utföra sitt uppdrag genom kompetensutveckling. Arbetet med att minska sjukfrånvaro innebär att arbeta nära med enhetschef och medarbetare eftersom orsakerna till sjukfrånvaron är olika och då behöver också åtgärderna vara olika.

Förvaltningsledningen behöver skapa förutsättningar för chefer att arbeta med sjukfrånvaron på sina enheter, exempelvis genom att möjliggöra närvarande ledarskap. Det handlar både om arbetssätt för cheferna och stöd från avdelning HR i arbetet.

Förvaltningen behöver fortsätta och intensifiera arbetet tillsammans med de fackliga organisationerna inom områdena nedan:

- Chefers förutsättningar - kompetenshöjande insatser inom arbetsmiljö, rehabilitering och arbetsrätt samt förstärkt stöd från avdelning HR.
- Arbetsbelastning - för de enheter där arbetsbelastningen är hög behövs insatser för att minska denna.
- Social och fysisk arbetsmiljö - ett systematiskt arbetsmiljöarbete och stöd i användande av företagshälsovård för insatser.
- Förebyggande rehabilitering - uppföljning vid upprepade sjukfrånvaro och arbeta med *frisk på jobbet*.
- Styrning och ledning - gemensam strategi kring att minska sjukfrånvaron och tydligare uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Öka brukares delaktighet

Förvaltningen behöver fortsätta arbetet med att konkretisera kommunfullmäktiges mål för att utveckla grunduppdraget. I arbetet med verksamhetsplanering är brukarnas delaktighet i sina liv viktiga för att ringa in vilka frågor som är viktigast att se förflyttning inom.

Förvaltningen ser behov av att utreda möjlighet att arbeta på nytt sätt med brukares delaktighet i planering som ett komplement till rådet för funktionsstödsfrågor. Det handlar om vad personer med funktionsnedsättningar tänker kring stöd från kommunen och om vissa ärenden som nämnden ska behandla. Förvaltningen ser behov av att ta in perspektiv från personer som faktiskt berörs av kommunens stöd i övergripande frågor.

3 Mål

Nämnden har fått de mål som gäller för mandatperioden för samtliga nämnder och styrelser inom Göteborgs Stad. Förvaltningen kommer att arbeta med målen i enlighet med nämndens genomförandeplan.

- Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet
- Segregationen i Göteborg ska brytas
- Göteborg ska klara kompetensförsörjningen
- Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist
- Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald
- Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov
- Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

4 Uppdrag

4.1 Inledning

Nedan presenteras omhändertagande från de uppdrag som nämnden fått i kommunfullmäktiges budget 2025 och de uppdrag som finns i nämndens genomförandeplan.

4.2 Uppdrag från kommunfullmäktige

Uppdrag	Kommer från	Omhändertagande
Socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att genomföra arbetstidsinnovationer, exempelvis sänkt arbetstid. Innovationerna ska tas fram i samverkan med arbetstagarorganisationer och genomföras i verksamheter med hög sjukfrånvaro och där möjligheterna till distansarbete är begränsade. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.	KF/KS	Förvaltningen kommer fortsätta arbetet som gjorts under 2024 kring arbetstidsinnovationer och undersöka vilka andra delar av nämndens verksamheter som kan vara aktuella att prova på för att se om önskade effekter uppstår. Arbetstidsinnovationer kommer i första hand att prövas på enheter med hög sjukfrånvaro inom bostad med särskild service. Uppdraget återrapporteras till nämnden i delårsrapport per augusti.
Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik.	KF/KS	Förvaltningen kommer genom samarbete med intraservice samt inköp- och upphandlingsförvaltningen säkerställa att rätt produkter väljs, att användare utbildas så produkterna används effektivt och hålls säkra samt att avveckling och återvinning görs enligt rutin. Uppdraget återrapporteras till nämnden i delårsrapport per augusti.
Socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård och omsorgsnämnden får i uppdrag att utöka det vräkningsförebyggande arbetet med särskilt fokus på barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning och äldre.	KF/KS	Förvaltningen ska arbeta med att stärka och tydliggöra samverkan med övriga socialförvaltningar och aktörer i staden. En del i arbetet är att uppdatera stadens gemensamma avsiktsförklaring för arbetet med att förebygga avhysningar, där förvaltningen medverkar. Förvaltningen fortsätter arbetet med att stärka stödet till personer med funktionsnedsättning för att förebygga avhysning genom insatser som exempelvis boendestöd och det specialiserade samlarteam som startats upp. Förvaltningen ser en nära samverkan mellan myndighet och utförare som central för att säkerställa ett kvalitativt och effektivt stöd. Uppdraget återrapporteras till nämnden i delårsrapport per augusti.

Uppdrag	Kommer från	Omhändertagande
Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att införa habiliteringsersättning under semestermånaderna.	KF/KS	Habiliteringsersättning för fem semesterveckor utbetalas i juli 2025 oavsett när brukaren faktiskt tar ut sin semester under året. För att säkerställa att deltagare som har daglig verksamhet hos externa utförare hanteras likvärdigt kommer leverantörer att informeras om tillvägagångssättet via enheten för kontroll och uppföljning (EKU) på äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen. Uppdraget återrapporteras till nämnden i delårsrapport per augusti.
Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att stärka arbetet med biståndslösa och förebyggande insatser riktade till barnfamiljer inom nämndens målgrupp. Återrapporteringen ska ske till nämnden för funktionsstöd.	KF/KS	För att stärka arbetet med biståndslösa och förebyggande insatser för barnfamiljer planerar förvaltningen nära samverkan regelbundna möten mellan myndighets- och utföraravdelningarna och med andra familjestödande insatser för att diskutera behov, hinder och möjligheter. Dessutom undersöker förvaltningen hur kommunikation för att göra icke biståndsbedömda tjänster mer kända för anhöriga kan genomföras, samt en kartläggning av insatser riktade till barnfamiljer. Vissa insatser ska kunna erbjudas i hemmet och andra i form av öppna hus för barnfamiljer i samverkan mellan utförarenheter och myndighet. Uppdraget återrapporteras till nämnden i årsrapporten.
Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att införa arbetsskor till personalen i brukarnära verksamheter. Återrapporteringen ska ske till nämnden för funktionsstöd.	KF/KS	Förvaltningen har påbörjat omvärldsbevakning om hur andra kommuner har hanterat frågan om införande av arbetsskor. Förvaltningen har även erfarenhetsutbyte med äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen (ÄVO) för att dra lärdom av införandet av arbetsskor. Förvaltningen utreder skyndsamt möjliga vägar framåt vilket kan innebära avrop från ramavtal, skopeng eller omhändertagande via förmånsportal. Förvaltningen behöver ha med avvägningar utifrån lag om offentlig upphandling, Skatteverkets regler för förmånsbeskattning och nytta för medarbetarna. De fackliga organisationerna involveras i arbetet från början. Förvaltningen kommer återkomma till nämnden då vägval gjorts under kvartal 1.

Uppdrag	Kommer från	Omhändertagande
Grundskolenämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för funktionsstöd, Got Event AB och Liseberg AB får i uppdrag att öka andelen ekologisk mat för att nå målen i miljö och klimatprogrammet. 2026 ska andelen ekologisk mat vara minst 60 procent.	KF/KS	Den största del av brukarnas mat sker via inköp som brukaren gör själva. Där förvaltningen kan påverka inköp av livsmedel är läger, bostad med särskild service för barn och korttidsboende och där kommer förvaltningen undersöka vilka förändringar som kan göras på att öka andelen ekonomisk mat. Uppdraget återskärts till nämnden i årsrapporten.
Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrappport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete.	KF/KS	Förvaltningen har en inarbetad struktur för framtagande av skräddarsydd statistik i arbetet med att förbättra kostnadsmedvetenhet samt främja långsiktiga och hållbara inköp. Under 2025 kommer förvaltningen att i dialog med inköp- och upphandlingsförvaltningen utvärdera om spendanalysverktyg KMD, som inköp- och upphandlingsförvaltningen tillhandahåller, kan skapa mervärde i analysen av förvaltningens inköp. Uppdraget återskärts till nämnden i delårsrapport per mars.

4.3 Uppdrag från nämnden

Uppdrag	Kommer från	Omhändertagande
Nämnden får i uppdrag att ge möjlighet till praktikplatser och anpassade anställningar (med och utan lönebidrag) för att möjliggöra för fler med funktionsnedsättningar att få arbete och också behålla ett arbete långsiktigt.	Nämnd/Styrelse	Förvaltningen kommer utreda hur praktikplatser och anpassade anställningar kan möjliggöras och återkomma till nämnden. Uppdraget återskärts till nämnden i årsrapporten.
Fler ska få uppleva minst en konst- eller kulturupplevelse per år för att kunna upptäcka och utforska kulturella yttringar efter sina förutsättningar.	Nämnd/Styrelse	I insatsen bostad med särskild service ingår stöd i kultur och fritid. Förvaltningen kommer säkerställa att det finns med i genomförandeplaner för den enskilde. Förvaltningen kommer möjliggöra tillgängliga och anpassade miljöer så att alla kan delta utifrån sina egna förutsättningar, även i de sammanhang som redan finns. Dessutom kommer förvaltningen arbeta för att stärka möjligheterna att delta i de kulturevenemang som förvaltningen arrangerar. Uppdraget återskärts till nämnden i årsrapporten.

Uppdrag	Kommer från	Omhändertagande
Nämnden får i uppdrag att inrätta en Funktionsstödsdag under 2025 för att visa på mångfalden i våra verksamheter och också involvera våra brukare i den omfattning som det är möjligt.	Nämnd/Styrelse	Förvaltningen kommer utgå från den utredning som gjordes under 2023 för planering av funktionsstödsdag och återkommer till nämnden kring detta. Uppdraget återrapporteras till nämnden i årsrapporten.

5 Ekonomiska förutsättningar

Ekonomiskt nuläge till och med oktober 2024

Resultat till och med oktober visar en positiv avvikelse mot budget på 84,9 miljoner kronor (mnkr), vilket motsvarar 1,5 procent av kommunbidraget.

De viktigaste avvikelser i utfall för perioden är:

- högre kostnader än budgeterat för köpta insatser och boende inom avdelning myndighet och socialpsykiatri: - 16,2 mnkr
- högre personalkostnader än budgeterat inom avdelning daglig verksamhet och stöd: - 41,5 mnkr
- lägre nyttjande av expensionsmedel än planerat: 44,7 mnkr
- kommungemensamma tjänster: - 9,2 mnkr
- förvaltningsgemensam buffert samt reserv: 58,3 mnkr

Nämnden fastställer en positiv prognos för helåret på 70 mnkr.

Den för höga kostnadsnivån 2023 och kommande kostnadsökningar under 2024 har inneburit att nämnden har fattat beslut om åtgärder i samband med budget 2024. Det har medfört generella anpassningar motsvarande mellan 2 och 3,5 procent inom alla avdelningar. Anpassningen inom de förvaltningsgemensamma stödfunktionerna och inom avdelningen kvalitet och utveckling motsvarar cirka 10 procent.

Nämndens uppföljning av anpassningar visar att antal årsarbetare totalt i förvaltningen minskar med cirka 5 procent jämfört med samma period föregående år. Cirka 160 medarbetare har varit i omställning, varav 28 är kvar i väntan på ny placering. Vidare tillämpar nämnden restriktiv tillsättning av all personal som inte arbetar direkt med brukare.

Prognosen för nyttjande av expensionsmedel ligger på ett överskott om 40 mnkr och bygger på att de avsatta medlen inte kommer att nyttjas fullt ut under året. Det utökade ramavtalet som trädde i kraft 1 juli 2024 har inneburit att ytterligare 30 boendeenheter nu ingår i det. Dock är möjligheten att verkställa fler beslut genom nya köp begränsad eftersom marknaden är relativt mättad och det är fortsatt svårt att förmedla platser till personer med komplexa behov.

Nämnden har i budgeten 2024 avsatt medel för att återställa negativt eget kapital med anledning av underskott i årsbokslutet 2023. Eftersom kommunstyrelse i sin bokslutsberedning har fattat beslut om att återställa nämndens eget kapital kommer inte denna reserv att nyttjas, vilket innebär ett överskott om 30 mnkr.

Förbättrat ekonomiskt läge 2025

Göteborgs stads budget för 2025 beslutades den 7 november i kommunfullmäktige. De ekonomiska förutsättningarna för staden har under de senaste åren präglats av utvecklingen i samhälls ekonomin med en hög inflation och höjda räntor. Inför 2025 förväntas en återhämtning i den globala ekonomin, inflationen har kommit ner på lägre nivåer och räntorna har sänkts. Det finns fortsatt osäkerheter och risker i den ekonomiska utvecklingen, men bedömningen är att stadens ekonomiska läge kommer stärkas närmaste åren. En viktig del för kommunerna är att föregående års ökning av pensionskostnader nu faller tillbaka mot mer normala nivåer stegvis under 2025 och 2026.

Budgetförutsättningar

Nämnden för funktionsstöd tilldelas 5 749,09 mnkr i kommunbidrag för år 2025. Budgetramen utgår ifrån 2024-års nivå uppräknad med prisindex för kommunal verksamhet (PKV), vilket för 2024 är 0,2 procent och motsvarar 11,4 mnkr. Utöver detta har utbildnings- och välfärdsnämndernas ramar justerats med befolkningsförändringar.

I ramen ingår tillskott för uppskattat befolkningsökning med 39,9 mnkr. Beräkningarna baseras på prognostiserat demografisk utveckling i staden och utgår från att det finns ett direkt samband mellan antal invånare och behovet av insatser inom nämnden för funktionsstöd.

Nämnden för funktionsstöd har sedan 2021 tilldelats expansionsanslag för utbyggnad av bostäder med särskild service (BmSS). Syftet är att stödja både utbyggnaden av nya bostäder och verkställighet genom ramavtalsköp. Kalkyl för behovet av expansionsmedel för budgetår 2025–2027 bygger på nämnden för funktionsstöds lokalbehovsplan 2024 som innehåller bedömning av nuvarande och kommande behov av bostäder med särskild service, hur många lägenheter som kommer att nyproduceras och hur många nya platser som beräknas köpas inom ramavtal för BmSS. Ramtilldelning avseende expansionsanslaget för 2025 motsvarar 107 mnkr. Den tar inte hänsyn till helårseffekt av 2024-års expansion då den effekten hanteras först i samband med uträkning av budgetramar för 2026.

Med anledning av det ekonomiska underskottet för nämnden för funktionsstöd 2023 aktualiserades frågan om gränssnittsärenden, det vill säga ett eventuellt förändrat ekonomiskt ansvar för vissa ärenden inom välfärdsområdet, i förhållande till vad som gällde inom stadsdelsnämnderna. Därför inkom nämnden för funktionsstöd med en hemställan till kommunstyrelsen om att ge stadsledningskontoret i uppdrag att undersöka om, och i så fall på vilket sätt, fördelning av resurser behöver uppdateras för att möta de förändrade förutsättningar som de sex socialnämndernas reglemente anger. Stadsledningskontoret konstaterade att för de allra flesta ärenden finns det inga oklarheter för vilken nämnd som har verksamhets- och ekonomiansvar. De områden som har identifierats att det kan ha uppstått eller kan uppstå en skillnad mot vad som gällde i tidigare stadsdelsnämndsorganisation var:

- Personer med funktionsnedsättning som fyllt 65 år och personer under 65 år med demenssjukdom då nämnderna 2023 frångick den tidigare praxis som gällt med en 65-årsgräns för ansvarsfördelningen till förmån för ett ansvar grundat på om omsorgsbehovet var åldersrelaterat eller på grund av demenssjukdom respektive på en funktionsnedsättning. Det innebär att en justering görs från äldre- samt vård och omsorgsnämnden motsvarande 12 mnkr
- Barn och unga med funktionsnedsättningar och behov av insatser/stöd där överföring från socialnämnd Centrum görs med anledning av ett antal ärenden där barnen varit uppenbart felplacerade organisatoriskt och felredovisade verksamhetsmässigt motsvarande 5 mnkr
- Vuxna med behov av boendeinsats där det även föreligger en psykisk eller fysisk funktionsnedsättning där det temporärt under 2025 och 2026 införs ett gemensamt anslag för att finansiera ärenden på individnivå. Anslaget ska finansieras genom en minskning av nämnden för funktionsstöds ram med 3,5 mnkr och med en minskning av de regionala socialnämndernas ramar med resterande 6,5 mnkr

Vidare ingår även medel för att utöka det vräkningsförebyggande arbete med 0,8 mnkr, införandet av arbetsskor i brukarnära verksamheter med 4,5 mnkr, satsning på öppna insatser för barn och unga med 7 mnkr, 10 mnkr för

arbetstidsinnovationer samt finansiering av tillfälliga lokalkostnader i samband med evakuering av Dalheimers hus och uppstart av korttidsboende på Byalagsgatan med 5 mnkr. En riktad besparing på ledning, administration, styrning och marknadsföring innebär ett avdrag i budgeten med 12,0 mnkr.

Nämnden har fått 18 mnkr för att öka bemanningen inom bostad med särskild service vilket i förslaget till budget omhändertas genom förtätning av enhetschefer för BmSS barn och vuxen samt ökad bemanning på BmSS barn. Satsningen har dessutom möjliggjort återgång till en budgeterad bemanning inom BmSS vuxna i nivå med januari 2024 innan ytterligare ekonomiska anpassningar med 14 mnkr delades ut på enhetsnivå.

Ekonomiska utmaningar och risker

Nämnden gick in i 2024 med ett ekonomiskt underskott och hade utmaningar med att anpassa personalkostnader till volymer och brukarnas behov.

Uppföljningsstrukturen förstärktes därför inför 2024 och de kostnadssänkningar som krävdes för budget i balans har gett effekt på ekonomin. Flera av insatserna inom nämndens ansvarsområde har budget i balans och en tydlig ekonomistyrning vilket gett effekt på ekonomin. Det innebär att nämndens totala antal årsarbetare förväntas minska med motsvarande drygt 200 årsarbetare under året och det har varit cirka 160 personer i omställningsprocess. Några av nämndens verksamheter fortsätter arbetet med att anpassa verksamheternas kostnader efter behov. Arbetet med minskade kostnader har inneburit stora ansträngningar och hårt arbete i förvaltningen. Kvalitet och arbetsmiljö har vid sidan av det ekonomiska uppdraget varit viktiga perspektiv att följa.

Trots det förbättrade ekonomiska läget är det viktigt att kostnadsutvecklingen hålls under kontroll och att ekonomiska konsekvenser av satsningar och utvecklingsinitiativ hanteras och bedöms såväl på kort som lång sikt. Möjligheter till effektiviseringar eller omprioriteringar behöver också identifieras och genomföras för att skapa förutsättningar för att omfördela resurser i linje med budgetens och genomförandeplanens inriktningar samt ny socialtjänstlag.

Nedan sammanfattas några av de särskilda utmaningar och risker i budgetförutsättningarna som kan få betydande påverkan under 2025:

- De flesta prognoser förutsätter återhämtningen i samhällsekonomin samt återgång till lägre inflation och räntor. Risk finns dock att händelser i omvärlden påverkar negativt, vilket kan leda till försämrat samhällsekonomiskt läge och därmed sänkta skatteintäkter eller ökade kostnader för kommunen. Även om den positiva utvecklingen förväntas bestå är det viktigt att ha en beredskap för att förändringar på kommunnivå kan påverka även nämndens budgetram eftersom marginalerna i stadens budget är relativt små.
- Hög kostnadsnivå inom avdelning myndighet vars arbete med att bland annat undvika köp av direktupphandlade platser behöver fortgå utifrån nämndens ekonomistyrningsprinciper.
- Nämndens arbete med att anpassa personalkostnader till nuvarande volymer och brukarnas behov ska fortgå under 2025 vilket kan innebära att fler medarbetare sätts i omställning.
- Gränssnittsarbete, det vill säga samverkan mellan socialnämnderna inom områden hemlöshet, samsjuklighet, barn och unga samt borttagen 65-års gräns, har inneburit ökade kostnader för nämnden under 2023 och 2024. Det finns numera framtagna strukturer för dialog och samverkan. Vidare har budgetmedel flyttats mellan de berörda socialnämnderna där dessa varit överens om att ärenden överförts utifrån målgruppsdefinitionen i reglemente utan budgetkompensation. Nämnden för funktionsstöd berörs

av alla gränssnittsområden vilket innebär en ekonomisk risk för högre kostnader än budgeterat vid övertagandet av kostsamma ärenden som nu ligger i annan förvaltning. Samtidigt kommer förvaltningen lämna ifrån sig ärenden vilket innebär behov av uppföljning av de ekonomiska konsekvenserna för staden som helhet. Eftersom det handlar om bedömningsfrågor kommer gränssnittsarbete att fortgå i flera år framöver.

- Nämnden för funktionsstöd har sedan 2021 tilldelats expansionsanslag för utbyggnad av bostäder med särskild service (BmSS). Genom att expansionsanslaget förts över från kommunfullmäktige till nämnden för funktionsstöd har även den ekonomiska risken för att hantera avvikelser mellan åren flyttats från stadennivå till nämnden. Eftersom reglering av de avvikelser som kan uppstå mot de tilldelade expansionsmedel görs två år senare, uppstår även svårigheter i ekonomistyrning och internkommunikation kring nämndens resultat under ett budgetår.
- Särskilda avgifter som kan utdömas på grund av ej verkställda beslut, övertagandet av ansvar för inrebeordring och råd och stöd från trygghetsjouren inom ÄVO samt oklarheter för stadengemensamma kostnader inom IT och digitalisering är ytterligare ekonomiska utmaningar för nämnden att hantera under 2025.

Eget kapital

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska kunna möta de ekonomiska riskerna i form av oförutsedda kostnader som kan uppstå och som nämnden inte har vetskap om i samband med budgetarbete.

I bokslutsberedningen fastställer kommunstyrelsen årligen nämndernas ingående egna kapital utifrån de rekommenderade intervallen. Den 19 april 2023 fastställde kommunstyrelse nämndens egna kapital till den högre nivån i intervallet motsvarande 100 mnkr.

Nämnden för funktionsstöd redovisade ett negativt resultat på 148,2 mnkr och därmed ett negativt eget kapital i bokslutet för 2023. Enligt § 22 i Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering budget och uppföljning ska nämnd, som i bokslutet redovisar ett negativt eget kapital, i samband med bokslut fatta beslut om åtgärder för att eliminera det negativa egna kapitalet senast till utgången av nästkommande budgetår. Dessutom ska hela årets underskott återställas under nästkommande budgetår.

Nämnden för funktionsstöd fick i enlighet med beslut angående kompletteringsbudget på kommunfullmäktige 21 mars 2024 sitt egna kapital återställt till 2023 års ingående värde, det vill säga till 100 mnkr. Detta innebar att nämnden inte behövde återbetala underskottet från bokslutet 2023 under budgetår 2024.

I Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att ianspråkta eget kapital, det vill säga sänka det ekonomiska målet till ett underskott. Utrymmet är normalt begränsat till 0,5 procent av omsättningen, vilket för nämnden för funktionsstöd motsvarar 28,7 mnkr. För 2025 har dock beslutats i kommunfullmäktiges budget att denna möjlighet fortsatt utgår. Det innebär att nämnden behöver godkännande av kommunstyrelsen för ianspråktagande av eget kapital.

6 Resursfördelning

Nämnden för funktionsstöd tilldelas 5 749,09 mnkr i kommunbidrag för år 2025 inklusive 10 mnkr för arbetstidsinnovationer. Förvaltningen har lagt budget utifrån den nuvarande organisering och kostnader och intäkter har indexerats upp till 2025-års nivå. Därefter har hänsyn tagits till organisationsförändringen som träder i kraft 1 februari där nämnden fördelar resurserna inom de nya ansvarsområdena.

De minskade pensionskostnaderna, som beror på lägre inflation, påverkar verksamheternas kostnadsutveckling positivt genom bland annat sänkt personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) för lönekostnader med 4,36 procentenheter jämfört med budgeten 2024. Minskning av PO-pålägget har inarbetats i ramen, vilket innebär ett avdrag motsvarande differensen i avdelningarnas budgetar.

Verksamheten får även kompensation för prisökningen 2025. Prisjustering för köpta platser inom bostad med särskilt service, insatser inom daglig verksamhet enligt LOV samt övriga verksamhetskostnader görs med den uppräkningsfaktor som fastställs av kommunfullmäktige i beslut om budget, det vill säga 0,2 procent. Ökning av lokalkostnader samt köp av övriga insatser och tjänster kompenseras med 2,4 procent.

Nämnden fortsätter arbete med att minska administration, det vill säga effektivisera processer eller ta bort arbetsuppgifter som innebär onödig administration. Detta för att prioritera om resurser till nämndens kärnverksamhet. Uppdraget med att minska administration behöver dock värderas i relation till nämndens arbete med chefers organisatoriska förutsättningar.

Nämnden arbetar kontinuerligt med att skapa förutsättningar i verksamheterna för att utföra uppdragen inom ramen för lagstiftningen. Budgetförutsättningarna behöver därför säkra upp tillräckligt god kvalitet, bra arbetsmiljö och budget i balans. Ett antal prioriterade områden för 2025 har identifierats och medel avsätts i budgeten för att kunna genomföra dessa.

Vidare bedömer förvaltningen att det fortsatt föreligger ett behov av en central buffert om knappt en procent av ramen, vilket motsvarar 40 mnkr. Bufferten ger nämnden möjlighet att möta upp ekonomiska utmaningar och risker som kan uppstå under året och vars omfattning inte är känd vid framtagandet av budgethandlingen.

Budgetramar 2025

Avdelning (mnkr)	Budget 2025	Andel av nämndens ram
Myndighet	2 390,87	41,6%
Utföraravdelning Centrum /Hisingen	1 442,06	25,1 %
Utföraravdelning Nordost /Sydväst	1 232,54	21,4%
Förvaltningsgemensamt och stödfunktioner	643,61	11,2 %
Buffert	40,00	0,7%
Total ram	5 749,09	100%